

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z KATECHEZY
ORAZ KRYTERIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH W KLASIE VI
SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM. DR. HENRYKA JORDANA W KSAWEROWIE**

„Pojęcie oceny w nauce religii jest szerokie, bowiem zastosowania poznanej prawdy w życiu i postępów nie można odmierzyć, obliczyć matematycznie. Ocena na katechezie nie dotyczy wyłącznie sprawdzania wiadomości, lecz także umiejętności, postawy, zdolności twórczych, rozwoju zainteresowań, motywacji do uczenia się, a głównie kształtowania cech charakteru, woli odpowiedzialności za swoje czyny, dokładności, wytrwałości, pracowitości, kultury osobistej, zgodności postępowania z przyjętą wiarą. Życie sakramentalne, choć podlegające trosce na katechezie jest wyłączone z oceniania, by nie prowadzić do rytualizmu”¹. Zasady oceniania z religii reguluje Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. Nr 83 poz. 562, z późn. zm.)

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA (PSO) Z KATECHEZY został opracowany na podstawie programu nauczania religii zatwierdzonego przez Komisję Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski w Białymstoku z dnia 09.06.2010 r. oraz ze Statutem Szkoły i Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania w Szkole Podstawowej im. dr. Henryka Jordana w Ksawerowie.

NAJWAŻNIEJSZE PUNKTY PRZEDMIOTOWEGO SYSTEMU OCENIANIA:

- I.** Cele PSO.
- II.** Zasady PSO.
- III.** Obszary podlegające ocenie na katechezie w klasach IV - VI.
- IV.** Wymagania programowe i kryteria oceniania.

I. Cele PSO

1. Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
2. Kształtowanie motywacji do uczenia się oraz wspieranie aktywności edukacyjnej ucznia.
3. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swego rozwoju intelektualnego i duchowego.
4. Dostarczanie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach, specjalnych uzdolnieniach ucznia.
5. Wychowanie do odpowiedzialności ucznia, co w konsekwencji ma prowadzić do samokontroli, samooceny i samokształcenia.
6. Budzenie zainteresowania przesłaniem Bożym;
7. Uzdolnienie do odczytania w nauczaniu biblijnym wezwania Bożego dla swego życia;
8. Pogłębione przeżywanie roku liturgicznego i sakramentów;
9. Kształtowanie sumienia;
10. Gotowość otwarcia się na Boga w modlitwie;
11. Poczucie przynależności, posiadanie własnego miejsca i odczytywanie własnych zdań w społeczności Kościoła, narodzie, rodzinie, grupie szkolnej i koleżeńskiej;
12. Świadectwo życia.

¹ Szpet J. Dydaktyka katechezy, Poznań 1999, s. 223.

II. Zasady PSO

1. Nauczyciel, na początku roku szkolnego, informuje uczniów i rodziców (opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych z katechezy wynikających z realizowanego programu nauczania oraz o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów.
2. Uczeń jest zobowiązany do noszenia ćwiczeń i podręcznika przedmiotowego oraz do systematycznego odrabiania prac domowych.
3. Sprawdziany są 2 razy w półroczu i zapowiadane z dwutygodniowym wyprzedzeniem.
Są obowiązkowe, jeśli uczeń w tym czasie był nieobecny na lekcji, powinien uczynić to w terminie późniejszym, uzgodnionym z nauczycielem.
4. Uczeń ma prawo być nieprzygotowany do lekcji bez podania przyczyny dwa razy w półroczu, o ile zgłosi ten fakt przed lekcją, to nie ponosi żadnych konsekwencji. Nie dotyczy to jednak lekcji, na których nauczyciel zaplanował sprawdzian.
5. W przypadku wystąpienia poważnych przyczyn losowych, które przeszkodziły w przygotowaniu się ucznia do lekcji, również nie ponosi żadnych konsekwencji, jeżeli są one potwierdzone pisemnie lub ustnie przez rodzica (opiekuna) przed lekcją.
6. Brak pracy domowej lub ćwiczeń odnotowuje się znakiem (-). Trzeci równa się ocenie niedostatecznej.
7. Jeśli uczeń ma trudności w opanowaniu materiału, ma prawo do pomocy ze strony nauczyciela lub innego ucznia. Warunkiem jest aktywna obecność na lekcjach lub usprawiedliwiona dłuższa nieobecność.
8. Uczeń, który wylosował „szczęśliwy numer” zwolniony jest z odpowiedzi, jednak nie dotyczy to zapowiadanych sprawdzianów i kartkówek.
9. Każda ocena jest jawna i wystawiana według ustalonych kryteriów.
10. O ocenie niedostatecznej półrocznej czy rocznej uczeń informowany jest ustnie, a jego rodzice (opiekunowie) w formie pisemnej zgodne są z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania.
11. O przewidywanych ocenach rocznych, czy półrocznych uczniowie i ich rodzice (opiekunowie) są powiadamiani zgodnie z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania.
12. Kryteria odpowiadające poszczególnym półrocznym i rocznym stopniom szkolnym zgodne są z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania.

III. Obszary podlegające ocenianiu na katechezie w klasach IV–VI:

1. Prace pisemne (sprawdziany, testy).
2. Wypowiedzi ustne; modlitwy.
3. Prowadzenie zeszytu ćwiczeń.
4. Aktywność ucznia na lekcji i współpraca w zespole.
5. Umiejętność odczytywania parametrów biblijnych.
6. Pilność, systematyczność, postawa, umiejętności.
7. Rozwijanie postawy religijnej (udział w jasełkach, konkursach religijnych, przygotowanie adoracji, rekolekcji, nabożeństw, działalność w grupach parafialnych dla dzieci, młodzieży).

Uczeń ma obowiązek:

- Prowadzić karty pracy..
- Zaliczyć wszystkie sprawdziany i testy.
- W razie nieobecności na sprawdzianie lub teście zaliczyć pracę w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły.
- Poprawić ocenę niedostateczną w ciągu 2 tygodni od otrzymania wyników.

Nauczyciel ma obowiązek:

- Powiadomić ucznia o teście wiadomości i umiejętności na 2 tygodnie przed terminem.
- Sprawdzić prace pisemne w ciągu 2 tygodni, z wynikami testu zapoznać rodziców w czasie konsultacji.
- Udzielać informacji rodzicom i uczniom na temat prac pisemnych.
- W klasach IV –VI sprawdzić umiejętność odczytywania parametrów biblijnych.

IV. Wymagania programowe z religii dla klasy VI. Uczeń:

- wie, kim jest Duch Święty i w jakich okolicznościach nastąpiło zesłanie Ducha Świętego;
- wyjaśnia, na czym polegała przemiana, jaka dokonała się w apostołach pod wpływem Ducha Świętego;
- zna biblijne symbole Ducha Świętego, potrafi je wyjaśnić;
- wie, czym charakteryzowało się życie pierwszej gminy chrześcijańskiej;
- potrafi wyjaśnić, dlaczego chrześcijanie świętują niedzielę;
- potrafi podać argumenty przemawiające za nieopuszczaniem niedzielnej Eucharystii;
- wie, że chrześcijańskie świętowanie polega na udziale we Mszy Świętej i na odpoczynku;
- zna najważniejsze wydarzenia z życia Świętego Piotra;
- rozumie pojęcie hierarchicznej struktury Kościoła;
- wie, kim był Święty Paweł, wymienia najważniejsze wydarzenia z jego życia;
- wyjaśnia, co to znaczy być chrześcijaninem;
- wie, że Chrystus jest obecny w słowie Bożym i sakramentach;
- zna trzy biblijne obrazy Kościoła;
- rozpoznaje swoje miejsce we wspólnocie Kościoła;
- wymienia cztery przymioty Kościoła;
- wyjaśnia, czym są charyzmaty i podaje kilka ich przykładów z listów Świętego Pawła;
- wyjaśnia znaczenie sakramentów w życiu człowieka;
- umie dokonać podziału sakramentów na trzy grupy: sakramenty wtajemniczenia, uzdrowienia i sakramenty w służbie komunii;
- rozumie, że do zbawienia jest potrzebny chrzest święty oraz wiara;
- wymienia konsekwencje przyjętego chrztu świętego;
- **zna siedem darów Ducha Świętego;**
- rozumie, że czasem szczególnego otrzymywania darów Ducha Świętego jest sakrament bierzmowania;
- rozumie, jakie jest znaczenie Eucharystii dla chrześcijanina;
- wie, w jakim celu i w jakich okolicznościach Pan Jezus ustanowił sakrament pokuty i pojednania;
- wymienia warunki sakramentu pokuty i pojednania;
- rozróżnia grzech śmiertelny od grzechu powszedniego;
- ukazuje sakrament namaszczenia chorych jako istotną pomoc osobom chorym, cierpiącym;
- rozumie potrzebę modlitwy za chorych, cierpiących.

- wskazuje na sakrament święceń oraz na sakrament małżeństwa jako sakramenty w służbie bliźnim;
- wie, że sakramenty święte są duchowymi darami;
- wskazuje działania Boga, które pomagają człowiekowi być blisko Zbawiciela;
- rozumie, że Kościół jest wspólnotą wierzących w drodze do Boga;
- wymienia dary naturalne i nadprzyrodzone, które otrzymuje człowiek od Boga;
- definiuje pojęcie wiary;
- wymienia obowiązki chrześcijanina wynikające z wyznawanej wiary;
- **zna przykazania kościelne;**
- wyjaśnia, że przykazania kościelne są dla chrześcijanina pomocą w trwaniu w przyjaźni z Bogiem we wspólnocie Kościoła;
- wskazuje na zobowiązania wynikające z przyjęcia chrztu świętego;
- wymienia formy pomocy bliźnim praktykowane we wspólnocie Kościoła;
- wyjaśnia rolę modlitwy w życiu Pana Jezusa;
- rozumie rolę modlitwy w życiu chrześcijanina;
- wyjaśnia, jakich wyborów dokonuje człowiek przystępujący do sakramentów: chrztu świętego, pojednania, Eucharystii;
- wyjaśnia, na czym polega działalność misyjna Kościoła;
- wyjaśnia, na czym polega działalność charytatywna Kościoła;
- wyjaśnia, czym jest wspólnota parafialna;
- wie, że parafia jest środowiskiem życia i przeżywania wiary;
- podaje przykłady grup i ruchów religijnych działających w Kościele;
- wie, w jaki sposób można głosić Ewangelię w środowisku, w którym żyje;
- wie, jakie konsekwencje wynikały z przyjęcia przez Mieszka I chrztu świętego;
- wyjaśnia znaczenie chrztu Polski dla narodu polskiego i Europy;
- rozumie znaczenie chrztu świętego dla każdego wierzącego.
- rozumie, czym zaznaczył się w dziejach Polski święty Wojciech, wie jakie znaczenie miała jego męczeńska śmierć;
- wie, czym jest kultura chrześcijańska;
- rozumie, że Maryja uczy nas zachować wierność Chrystusowi;
- wymienia przejawy kultu maryjnego w Kościele;
- wskazuje na związek wiary z życiem narodu;
- zna najnowszą historię Kościoła w Polsce – od 1945 roku do czasów współczesnych;
- wymienia i omawia postaci zasłużone dla współczesnego Kościoła w Polsce;
- wskazuje własne miejsce w rodzinie, szkole, Kościele i innych społecznościach;
- rozumie religijne korzenie obrzędów, zwyczajów i tradycji jako znaków obecności wiary na co dzień;
- wskazuje na religijny wymiar świąt narodowych i rodzinnych;
- rozumie, w jaki sposób nauczanie zawarte w Ewangelii i nauczanie papieskiego powinno wpływać na codzienność chrześcijanina;
- potrafi wskazać istotne cechy świętości;
- zna życie, działalność oraz przyczyny męczeńskiej śmierci św. Szczepana;
- zna życie, działalność i okoliczności śmierci św. Stanisława;
- zna najważniejsze wydarzenia z życia św. Jadwigi Śląskiej;
- zna najważniejsze wydarzenia z życia chłopców z Poznańskiej Piątki;
- zna najważniejsze wydarzenia z życia św. Maksymiliana Kolbego;

- zna najważniejsze wydarzenia z życia bł. Jerzego Popiełuszki;
- zna najważniejsze wydarzenia z życia św. Jana Pawła II;
- wymienia najważniejsze dokonania papieża Jana Pawła II;
- wie, co to jest świętych obcowanie.

Ocena niedostateczna

Uczeń:

- Odznacza się zupełnym brakiem umiejętności stosowania wiedzy zdobytej na zajęciach
- Nie posiada zeszytu ćwiczeń lub dość często go nie przynosi
- Lekceważy przedmiot
- Nieodpowiednio zachowuje się na lekcji
- Wyraża lekceważący stosunek do wartości religijnych
- Opuszcza lekcje religii

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- Opanował konieczne pojęcia religijne.
- Prowadzi zeszyt ćwiczeń, lecz nieestetycznie i nieczytelnie, brak notatek z lekcji.
- Przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi na postawione pytania.
- Prezentuje mało zadawalający poziom postawy i umiejętności.
- Wykonuje jedynie część wyznaczonej pracy.
- Czasem angażuje się w pracę grupy.

Ocena dostateczna

Uczeń:

- Przychodzi przygotowany do zajęć.
- Prowadzi zeszyt ćwiczeń z uchybieniami w estetyce i czytelności.
- Notatki zawierają braki.
- Opanował łatwe, całkowicie niezbędne wiadomości, umiejętności.
- Udziela odpowiedzi bez własnych przemyśleń.
- Czasem angażuje się w pracę grupy.

Ocena dobra

Uczeń:

- Prowadzi kompletne notatki.
- Samodzielnie udziela odpowiedzi (nie wyczerpuje poruszonego zagadnienia).
- Angażuje się w daną jednostkę lekcyjną.
- Zajmuje właściwą postawę podczas modlitwy.
- Opanował materiał programowy z religii
- Konsekwentnie wykonuje zadaną pracę, stara się być aktywnym na lekcji.

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- Wzorowo prowadzi zeszyt ćwiczeń i odrabia prace domowe.
- Prezentuje wiedzę wypowiadając się swobodnie i wyczerpująco.
- W poruszanych tematach dostrzega związki między faktami, potrafi wyciągnąć wnioski, dokonać całościowej oceny poruszanego zagadnienia.

- Odznacza się dużą aktywnością na lekcji.
- Umie współpracować w grupie.
- Dyskutuje a nie kłóci się podczas poszukiwania rozwiązań zleconych zadań.

Ocena celująca

Uczeń:

- Postępowanie nie budzi żadnych zastrzeżeń.
- Wzorowo prowadzi zeszyt ćwiczeń.
- Jego pilność, systematyczność, zainteresowanie, stosunek do przedmiotu nie budzi żadnych zastrzeżeń.
- Wyczerpująco wypowiada się na temat poruszanego zagadnienia, wykazuje się wiadomościami wykraczającymi poza program religii.
- Uczestniczy w konkursach religijnych, zajmuje czołowe miejsca.
- Angażuje się w przygotowanie jasełek, misteriów, rozważań, nabożeństw, adoracji.
- Angażuje się w dodatkowe prace typu: wykonanie szopki, różańca, akcje charytatywne.
- Jest aktywnie zaangażowany w grupy parafialne: ministranci, schola itp.

Uczeń za:

- Dodatkowe prace typu: projekty, albumy, kartki świąteczne, samodzielnie wykonane różańce, stroiki świąteczne, lampiony, szopki może uzyskać dodatkowe oceny (od dobrej do celującej po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem).
- Za zajęcie I, II, III miejsca lub wyróżnienia w konkursach religijnych otrzymuje ocenę celującą.
- Za bardzo dobre wyniki nauczania, zajęcie najwyższych miejsc, wyróżnień w konkursach biblijnych na etapie dekanalnym, diecezjalnym, ogólnopolskim otrzymuje ocenę celującą na półrocze (koniec roku szkolnego).

Nauczyciele dostosowują wymagania do indywidualnych możliwości ucznia, uwzględniając przy tym rodzaj dysfunkcji:

W przypadku dysortografii

- Błędy ortograficzne nie mają wpływu na ocenę pracy pisemnej

W przypadku dysgrafii:

- Nie ocenia się estetyki pisma w zeszycie ćwiczeń oraz na testach i kartkówkach.
- Uczeń ma prawo przeczytać nauczycielowi treść pracy pisemnej, gdy ten ma trudności z jej odczytaniem.

W przypadku dysleksji:

- Zachęcanie uczniów do czytania krótkich tekstów.
- Wydłużanie czasu pracy.
- Ograniczenie ilości wykonywanych w czasie zajęć ćwiczeń.

Oceny cząstkowe stanowią o półrocznej i końcoworocznej ocenie ucznia. Powiadomianie rodziców o ocenach ich dzieci odbywa się zgodnie z przyjętymi zasadami w WSO.